

Barcelonaprocessen: Unionen för Medelhavet

Utrikesdepartementet

2008-06-30

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 319

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet -
Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet

Sammanfattning

Meddelandet presenterar kommissionens förslag på hur Barcelonaprocessen: Unionen för Medelhavet, bör utformas. Förslaget innebär en uppgradering av Barcelonaprocessen som hanterar EU-ländernas samarbete med Medelhavsländerna. Regeringen välkomnar kommissionens meddelande.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Som presidentkandidat höll Nicholas Sarkozy i februari 2007 ett tal i Toulon, i vilket han föreslog en Medelhavsunion utanför EU – men med EU som förebild. Projektet mötte kritik från övriga medlemsstater, som inte ville se ett Medelhavssamarbete utanför EU:s ram. Samtidigt underströks att EU redan har ett Medelhavssamarbete genom Barcelonaprocessen och EU:s grannskapspolitik (European Neighbourhood Policy).

Förslaget om en union för Medelhavet mötte särskilt stark kritik från Tyskland, som vände sig mot en selektiv inriktning beträffande medlemsstaternas deltagande och mot duplicering av redan existerande EU-institutioner för Medelhavet. Tyskland framhöll att EU-medel inte kunde användas för ett projekt där inte samtliga EU:s medlemsstaternas tilläts delta.

Frågan diskuterades av förbundskansler Merkel och president Sarkozy i Hannover den 3 mars, vilket ledde fram till en samsyn i allt väsentligt. Den 11 mars cirkulerades ett gemensamt fransk-tyskt papper som presenterades vid Europeiska rådet den 13 mars.

I det nya, gemensamma, förslaget har man frångått tanken på att skapa något helt nytt. Istället föreslogs att ge nytt liv (och namn) åt Barcelonaprocessen genom olika förändringar, vilka i huvudsak var följande:

- Det fransk-tyska papperet föreslog upprättandet av ett *sekretariat*. Sekretariatet skulle bestå av dryga 20 tjänstemän, från såväl Medelhavsunionens medlemsstater samt från Rådssekretariatet och kommissionen.

- Den fransk-tyska överenskommelsen föreslog även en hantering genom ett delat ordförandeskap bestående av en Medelhavspartner samt ett EU-land, ett mandat som föreslogs löpa om 2 år.

- Ett *toppmöte* föreslogs hållas vartannat år. Inom ramen för Barcelonaprocessen har man hittills haft ett toppmöte i samband med processens tioårsjubileum 2005.

Frågan om finansieringen förblev emellertid oklar. Det uppgavs i det gemensamma dokumentet att varje projekt inom ramen för Medelhavsunionen – beroende av projektets karaktär och omfattning – skulle ha "sin egen" finansiering. Man hänvisade dels till redan existerande finansiella medel inom ramen för EU:s grannskapspolitik, men därtill nämnde man möjligheten till ytterligare medel utanför ramen för EU:s budget och fonder, inklusive privata sådana.

Slutligen föreslog Frankrike och Tyskland ett toppmöte i Paris den 13 juli till vilket samtliga berörda 39 länder (och därmed samtliga EU:s medlemsstater) skulle inbjudas.

Frågan behandlades vid Europeiska rådets möte den 14 mars. Mötet gjorde följande uttalande:

"Europeiska rådet godkände principen om en union för Medelhavsområdet som kommer att omfatta EU:s medlemsstater och de kuststater runt Medelhavet som inte är medlemmar av EU. Europeiska rådet uppmanade

kommissionen att förelägga rådet de förslag som krävs för att inför toppmötet i Paris den 13 juli 2008 fastställa formerna för vad som kommer att kallas "Barcelonaprocessen: En union för Medelhavsområdet".

2007/08:FPM122

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen presenterade sitt officiella meddelande om Medelhavsunionen den 20 maj. Innehållet har som utgångspunkt det som fungerat, respektive inte fungerat, inom Barcelonaprocessen. Innehållet reflekterar också de extensiva konsultationer som kommissionen har haft med partnerländerna. Dessa konsultationer har inneburit att kommissionen nu anser sig befinna sig i en komfortabel situation inför toppmötet i Paris den 13 juli.

Det enda sättet att möjliggöra ett delat ägarskap, menar kommissionen, är att ha en *permanent kommitté* (para 29) och ett *sekretariat* (para 28), vilket man ser skulle kunna accepteras av en majoritet av de deltagande länderna.

Meddelandet innehåller även förslaget om ett *delat ordförandeskap* (para 25).

- *Permanent kommitté*

En permanent Brysselbaserad kommitté föreslås, med uppgift att sköta det löpande arbetet och förbereda möten med Barcelonaprocessens högre tjänstemän samt med Euromed-kommittén. Kommittén, som således skulle ha liknande förberedande uppgifter som vissa andra kommittéer i Bryssel, bör ledas av representanterna för det delade ordförandeskapet.

- *Sekretariat*

Tanken är att sekretariatet ska hantera projekt och att det vid toppmötet ska ges mandat att identifiera projekt och hitta finansiering.

- *Delat ordförandeskap*

Kommissionen skriver uttryckligen i sitt meddelande att inrättandet av ett delat ordförandeskap måste följa skrivningarna i det nu gällande Nicefördraget och Lissabonfördraget, när detta träder i kraft.

Frågetecknen kring finansieringen kvarstår. Det står också klart att partnerländerna inte vill se sina bilaterala biståndsmedel minska i syfte att finansiera ett sekretariat.

I den behöriga rådsarbetsgruppens efterföljande diskussioner har det framkommit att det finns ett brett stöd för kommissionens meddelande. Ordförandeskapet har tillsammans med kommissionen nu presenterat ett utkast till deklaration inför toppmötet i Paris den 13 juli. Deklarationen återtar i allt väsentligt innehållet i kommissionens meddelande. Deklarationen är nu föremål för diskussion inom EU-kretsen (i rådsarbetsgruppen).

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget påverkar inte svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget påverkar inte statsbudgeten. Eventuella budgetära konsekvenser av förslaget på EU-budgeten bör finansieras genom omprioriteringar inom befintliga ramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer kommissionens meddelande.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Samtliga EU:s medlemsstater står bakom förslaget om en Union för Medelhavet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Förutom kommissionen som står bakom meddelandet har Europaparlamentet välkomnat förslaget.

Förslaget har inte varit föremål för remissbehandling.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Beslutsförfarande för rådsslutsatser inom utrikespolitiken kräver enhällighet i rådet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte tillämplig för meddelandet.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet behandlas sedan den 22 maj i rådsarbetsgruppen för Mahgreb/Mashreq. När medlemsstaterna enats om en gemensam EU-ståndpunkt, kommer det franska ordförandeskapet att på basis av denna förhandla med partnerländerna om den slutgiltiga deklarationen som förväntas antas vid det planerade toppmötet den 13 juli.

4.2 Fackuttryck/termer

Det officiella namnet på EU:s Medelhavssamarbete är partnerskapet Europa-Medelhavet. Ofta kallas samarbetet Barcelonaprocessen och även Euromed vilket är en förkortning av den engelska officiella beteckningen "The Euro-Mediterranean partnership". Efter toppmötet den 13 juli kommer även beteckningen Barcelonaprocessen: Unionen för Medelhavet att användas.